

בש"פ 1926/22 - מדינת ישראל נגד פלוני, פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 1926/22

לפני: כבוד השופט י' עמית

העורר: מדינת ישראל

נגד

המשיבים: 1. פלוני
2. פלוני

ערר על החלטות בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטת ג' לוי) במ"ת 20895-02-22 בעניין המשיב 1 ובמ"ת 53405-02-22 בעניין המשיב 2, מיום 13.3.2022 ומיום 17.3.2022

תאריך ישיבה: ט"ו באדר ב' התשפ"ב (18.3.2022)

בשם העוררת: עו"ד מוחמד סראחנה
בשם המשיב 1: עו"ד איל הדר
בשם המשיב 2: עו"ד רון דמרי

החלטה

ערר המדינה על החלטות בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופטת ג' לוי), שבמסגרתן הורה על מעצרו

של המשיבים בפיקוח אלקטרוני.

1. המשיב 1 הוא יליד *** 2006 והמשיב 2 יליד *** 2006, וכנגד שניהם הוגשו בחודש פברואר 2022 שני כתבי אישום נפרדים. הרקע לכתבי האישום הוא ההתפרעויות והפרות הסדר בנגב במהלך חודש ינואר, על רקע עבודות הנטיעה שבוצעו על ידי קרן קיימת לישראל.

על פי המתואר באישום הראשון המיוחס לשני המשיבים, ביום 13.1.2022, בשעות אחר הצהריים, הודיע המשיב 1 לחברי קבוצת יישומון הוואטסאפ (להלן: הקבוצה) בה היו חברים המשיב 2 וקטינים נוספים, כי השיג בקבוקי תבערה כחלק מהתארגנות לקראת הפגנה אלימה בסמוך לתחנת המשטרה ביישוב תל שבע. בהמשך הערב, ומתוך מניע גזעני ולאומני, המשיבים ומתפרעים נוספים הדליקו את בקבוקי התבערה והשליכו אותם לעבר תחנת המשטרה ובית הספר "ג'ובראן" הנמצא בסמוך אליה. המשיב 2 ומתפרעים נוספים אף יידו אבנים לעבר התחנה, הבעירו צמיגים והשחיתו מעקות בטיחות.

האישום השני, המשותף אף הוא לשני המשיבים, הוגש בעקבות אירועים שהתרחשו בהמשך למתואר לעיל. המשיבים ואחרים התקהלו במעגל תנועה וחסמו אותו באמצעות מעקות וסלעים, במטרה להפר את הסדר הציבורי והשלום מול הציבור היהודי. המתלונן, אשר עובד כמאבטח בתחנת המשטרה, הגיע עם רכבו למעגל התנועה בדרכו לעבודתו ונעצר בסמוך למחסום שלידו עמדו המשיבים. המתפרעים הבינו כי מדובר ביהודי הנמצא בדרכו לעבודתו בתחנה, ואחד מהם חבט בפניו ופתח את דלת הנהג. המתלונן החל בנסיעה בניסיון לנוס על נפשו, אך בה בעת, ובמטרה לגרום לו חבלה חמורה, נכות או מום, החלו המשיבים ומתפרעים נוספים להמטיר לעבר רכבו אבנים ולבנים גדולות, אשר גרמו נזק רב למכונית. בשלב זה, המתלונן יצא מן הרכב ונמלט לתחנת המשטרה הסמוכה. בהמשך, המשיב 2 ומתפרעים נוספים השחיתו כליל את רכבו. כמו כן, בימים שלאחר האירועים המתוארים, ביקשו המשיבים מחברי הקבוצה שלא לפרסם כל תיעוד הקיים בידם מהאירוע.

על פי האישום השלישי, המיוחס למשיב 1 בלבד, ביום 14.1.2022 הוא השתתף בהפגנה אלימה נוספת בסמוך לתחנת המשטרה, הדליק בקבוק תבערה והשליכו לעבר התחנה מתוך מניע לאומני ואידיאולוגי. הבקבוק שהשליך המשיב 1 חלף מעל כביש סמוך וסיכן את בטיחות הנוסעים בו, שכן החומר הדליק שבתוכו התפזר מעל וקרוב לכלי רכב אשר נסעו בכביש באותה העת.

2. בגין המעשים המתוארים לעיל, במסגרת האישום הראשון והשני יוחסו למשיבים העבירות הבאות: התפרעות לפי סעיף 152 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); פעולה בנשק למטרות טרור (נשיאת והובלת נשק) לפי סעיף 30(א) לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2006 (להלן: חוק המאבק בטרור); מעשה טרור של הצתה לפי סעיף 448(א) סיפא לחוק יחד עם סעיף 37(א) לחוק המאבק בטרור; מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(2) לחוק יחד עם סעיף 37(א) לחוק המאבק בטרור; היזק בזדון לפי סעיף 453(ב)(1) לחוק; הצתה לפי סעיף 448(א) רישא לחוק; שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק; והיזק בזדון מתוך מניע גזעני לפי סעיף 452 בצירוף סעיף 144(א) לחוק. במסגרת האישום השלישי, למשיב 1 יוחסה גם עבירה של מעשה טרור של ניסיון הצתה לפי סעיף 448(א) סיפא וסעיף 25 לחוק בצירוף סעיף 37(א) לחוק המאבק בטרור; וכן עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה לפי סעיף 332(2) לחוק.

3. בד בבד עם הגשת כתבי האישום, הגישה המדינה בקשה למעצר המשיבים עד תום ההליכים.

המשיב 1: ביום 14.2.2022, ובטרם הגשת כתב האישום המתוקן כנגדו, הוגש בעניינו תסקיר שירות המבחן לנוער אשר המליץ על מעצרו בפיקוח אלקטרוני בבית אחותו ברהט. בהמשך, לאחר שהתבררה מעורבותו גם באישום השני, תוקן כתב האישום. בהחלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 24.2.2022 נקבע כי לא ניתן להורות על מעצרו של המשיב 1 בפיקוח אלקטרוני או לשחררו לחלופת מעצר ברהט בפיקוח בני משפחתו, לנוכח חומרת מעשיו והחלק המשמעותי שנטל בהוצאת האירועים המתוארים מן הכוח אל הפועל. משכך, ומאחר שהמשיב 1 סירב בתוקף לחלופה מוסדית, בית המשפט הורה על מעצרו עד תום ההליכים.

ביום 1.3.2022 הגיש המשיב 1 בקשה לעיון חוזר שבמסגרתה הציע חלופת מעצר מרוחקת בבית דודיו בעיר לוד. התסקיר המשלים שהוגש על ידי שירות המבחן סבר כי נוכח המסוכנות הגבוהה במיוחד הנשקפת מכתב האישום החמור שהוגש בעניינו, מעצר בפיקוח אלקטרוני איננו חלופה אשר תקטין את מסוכנותו. בהחלטתו מיום 13.3.2022 בית המשפט המחוזי הכריע בבקשת המשיב לעיון חוזר והורה על מעצרו בפיקוח אלקטרוני בבית דודיו בלוד, תחת פיקוחם ובצירוף בני משפחה נוספים. בית המשפט עמד על כך שביחס לקטינים, מעצר מאחורי סורג וברח ייעשה אך במקרים חריגים, ושניתן להקהות את החששות אותם הביע שירות המבחן בעניין מסוכנותו של המשיב 1 באמצעות תנאים נוספים למעצרו. לאחר שניתנה חוות דעת בדבר היתכנות הפיקוח האלקטרוני, הורה בית המשפט בהחלטתו מיום 17.3.2022 על מעצרו של המשיב 1 בפיקוח אלקטרוני בתנאים הבאים: איסור על יצירת קשר עם מי מהמעורבים האחרים, איסור על שימוש בטלפון ואמצעים אחרים המאפשרים גישה לרשתות חברתיות, פיקוח אנושי הדוק באמצעות שני מפקחים בכל עת, הפקדה של 20,000 ₪ וערבות בסך 15,000 ₪ של כל אחד מששת המפקחים.

5. המשיב 2: בדיון ביום 23.2.2022 הסכים בא כוחו של המשיב 2 לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. שירות המבחן סקר את החלופה המוצעת של מעצר בפיקוח אלקטרוני בבית קרובת משפחתו של המשיב בלוד, וצין כי התלבט רבות ביחס להמלצתו. התסקירים העריכו כי ישנו קושי ליתן אמון במשיב 2 והוא זקוק למסגרת עם פיקוח הדוק, כמו מעון נעול או מעצר בפיקוח אלקטרוני אך במתווה אחר מהמוצע. בשורה התחתונה, בהחלטתו מיום 17.3.2022 הורה בית המשפט על מעצרו של המשיב 2 בפיקוח אלקטרוני אצל קרובת משפחתו בעיר לוד תחת תנאים מגבילים, בדומה לאלו שתוארו לעיל ביחס למשיב 1.

בית המשפט המחוזי הורה על עיכוב ביצוע החלטתו ככל שיוחלט על הגשת ערר, ובהתאם לכך הוגש הערר דנן שבו הלינה המדינה על החלטת בית המשפט. עם הגשת הערר, ובתום הדיון בערר, הוריתי על המשך מעצרו של המשיבים עד למתן החלטה אחרת.

6. השלכת בקבוק תבערה לעבר תחנת משטרה היא מעשה אנרכיסטי שיש בו פגיעה בסמל שלטון ופגיעה בשלטון החוק. המעשה מעיד על העושה כי אין עליו מורא המלכות ומורא הדין ואין עליו מורא משטרת ישראל. תחנת משטרה נועדה להגביר את הביטחון האישי והסביבתי והתנכלות לתחנת משטרה פוגעת אפוא באינטרס הציבורי.

כפסע היה בין ההתנפלות על המאבטח ושריפת רכבו לבין מעשה לינץ'. ככלל, מקובלת עלי הדעה לפיה: "בעבירות שבוצעו במסגרת לינץ', על ידי המון זועם, ממדים ייחודיים לעניין אומדן מסוכנותו של חשוד או נאשם [...] מי שנוטל חלק באירוע תקיפה כזה באופן אקטיבי, ותורם את חלקו לו, הוא ככלל אדם מסוכן. המסוכנות גוברת בהינתן

עמוד 3

הרקע הלאומני-אידיאולוגי לאירוע [...] עצם נכונותו של המשיב ליטול חלק באירוע שנועד לפגוע באדם חף מפשע על רקע גזעני, מלמדת על מסוכנותו של המשיב ועל היעדר מוראו מן החוק" (ראו החלטת השופט ג' קרא בבש"פ 5066/21 מדינת ישראל נ' חלאף, פסקה 16 (23.7.2021)). נכונותם של המשיבים, בלהט ההתפרעות, לפגוע באדם חף מפשע על רקע לאומני, מלמדת על מסוכנות גבוהה, אף מעבר לחזקת המסוכנות הסטטוטורית הקבועה בסעיפים 21(א)(1)(ג)(2) ו-(4) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996, "כך, בפרט, לנוכח העובדה שהמעשים המיוחסים לעורר נעשו בימים של מתיחות גבוהה במיוחד, שכן 'לא דומה נטילת סיכון מסוים במצב רגיעה לנטילת סיכון במצב בו השטח תוסס'" (ראו החלטת השופט ע' גרוסקופף בבש"פ 7265/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 והאסמכתאות שם (8.11.2021)).

על רקע דברים נחרצים ונכוחים אלה, דומני כי הכלל בעבירות ובמעשים כגון דא הוא מעצר, והחריג הוא מעצר בפיקוח אלקטרוני (דוגמה למעצר בפיקוח אלקטרוני של פורעים שעל פי המיוחס להם בכתב האישום השתתפו במעשה לינץ', ראו החלטתו של השופט י' אלרון בבש"פ 6473/21 בוטיאר נ' מדינת ישראל, פסקה 15 והאסמכתאות שם (10.10.2021); והחלטתו של השופט ע' פוגלמן בבש"פ 6494/21 משטי נ' מדינת ישראל (12.10.2021)).

7. גם עצם קטינותם של המשיבים אינה מחייבת את שחרורם לחלופת מעצר, מאחר שקטינות אינה מקנה חסינות לא בפני מאסר ולא בפני מעצר (החלטתי בבש"פ 1925/22 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 6 (22.3.2022)). אולם לא דומה קטין בן 17 לקטין בן 15, ולא דומה קטין שכבר הסתבך עם החוק לקטין שזו לו הסתבכותו הראשונה.

המשיבים בני כ-15 וחצי. הם נתונים מזה כחודשיים ימים במעצר, לראשונה בחייהם ושוהים כיום בכלא דמון, לצד קטינים אסירים ביטחוניים שכבר נשפטו. במצב דברים זה, אני סבור כי יש ליתן משקל של ממש לנקודת המוצא לפיה על מעצר עד תום ההליכים להיות מוצא אחרון, כאמור בסעיף 10א לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971.

לכן, ולא בלי התלבטות, מצאתי שלא להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי.

8. בשולי הדברים אציין כי יש ממש בטרונייתם של המשיבים, כי החלטת בית המשפט המחוזי למעצרם בפיקוח אלקטרוני ניתנה כבר ביום 13.3.2022, הגם שההחלטה האופרטיבית ניתנה ביום 17.3.2022 לאחר בחינת ההיתכנות של הפיקוח האלקטרוני. במצב דברים זה, ניתן וראוי היה להודיע למשיבים על כוונת המדינה להגיש ערר עוד לפני ה-17.3.2022, שרק אז הודיעה המדינה כי היא שוקלת להגיש את הערר דנן.

9. סוף דבר, שהערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ד באדר ב' התשפ"ב (27.3.2022).

ש ו פ ט

עמוד 4

